

Algemene toelichting

De Archiefwet 1995 bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders zorgt draagt voor archiefbescheiden die een gemeente ontvangt en opmaakt als gevolg van haar taakuitoefening. De raad stelt hiervoor een verordening vast. Het begrip 'zorg' is niet gedefinieerd in de Archiefwet. In het algemeen wordt dit begrip uitgelegd als de bestuurlijke verantwoordelijkheid om archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te hebben en te houden. In de praktijk betekent dit dat er voldoende middelen en deskundig personeel aanwezig moet zijn om goed beheer mogelijk te maken. Hierin wordt voorzien door het recht van begroting van de raad; zij bepaalt welke financiële middelen aangewend mogen worden; deze moeten structureel en reëel in evenwicht zijn¹. Het aanstellen van personeel is een bevoegdheid van het college; via arbeidsvoorwaarden is bepaald dat iemand voldoende geschikt en deskundig voor de functie moet zijn.

¹ Zie hiervoor de Gemeentewet artikel 189, 190 en 191.

Het beheer van archiefbescheiden valt onder de ambtelijke verantwoordelijkheid. Doordat de raad een verordening vaststelt, geeft zij hiermee het college 'de opdracht en kaders' mee om het beheer te regelen met een door het college genomen besluit informatiebeheer. Met een informatiehuishouding die op orde is wordt een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering mogelijk, kent de gemeente haar (rechts)positie en die van anderen, is het mogelijk verantwoording af te leggen aan de burger over gemeentelijk handelen en kan de blijvende bewaring van cultuurhistorische archiefbescheiden worden gegarandeerd. Hierdoor wordt het voor burgers mogelijk hun verleden en cultuur te leren kennen en hiernaar onderzoek te verrichten.

Naast de Archiefwet 1995 bestaat het Archiefbesluit 1995. Dit is een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), specifiek opgenomen om een aantal bepalingen uit de Archiefwet nader uit te werken:

- goede, geordende en toegankelijke staat van archiefbescheiden;
- bouw, verbouwing, inrichting en verandering van archiefruimten en archiefbewaarplaatsen;
- regels omtrent de opleiding en het krijgen van diploma's in de archivistiek (gemeentearchivaris).

Op basis van de Archiefwet en het Archiefbesluit wordt in de Archiefregeling een aantal eisen gesteld aan overheidsorganisaties. Doel hiervan is de beschikbaarheid en de toegankelijkheid van overheidsarchieven voor nu en in de toekomst te waarborgen.

Bij de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Gelders Archief is in 2002 (gewijzigd in 2016) aan het Gelders Archief als openbaar lichaam werkzaamheden, taken en bevoegdheden van de deelnemende gemeenten opgedragen. Het is niet nodig deze onderwerpen op te nemen in deze verordening.

Deze verordening bestaat, naast definities en slotbepalingen uit drie hoofdstukken. Hoofdstuk II geeft aan welke aspecten van het beheer van archiefbescheiden door het college van burgemeester en wethouders geregeld moet worden. Hoofdstuk III regelt het toezicht op het beheer van archiefbescheiden en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders wordt geïnformeerd over het beheer archiefbescheiden en de uitvoering van het toezicht. Hoofdstuk IV bevat bepalingen over het informeren van de raad.

Artikel 1

- c Archiefbescheiden: met dit wettelijk begrip wordt bedoeld het geheel van op één of meer informatiedragers vastgelegde met elkaar samenhangende gegevens, die worden ontvangen of opgemaakt op grond van taken en/of werkprocessen van de gemeente. Dit ongeacht de vorm of leeftijd van de archiefbescheiden. Het begrip 'archiefbescheiden' suggereert evenals het begrip 'archief' ten onrechte dat het slechts om oudere, papieren documenten zou gaan. Taken en werkprocessen van de gemeente kunnen worden uitbesteed aan andere partijen, zoals bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Bedrijfsvoeringsorganisatie De Connectie is hier een mooi voorbeeld van: Archiefbescheiden die door dergelijke organen of partijen worden ontvangen en opgemaakt op grond van de taken en/of de werkprocessen van de gemeente vallen onder deze verordening. Dat geldt dus ook voor privaatrechtelijke rechtspersonen die gemeentelijke taken uitvoeren. Immers kan de zorg voor archiefbescheiden niet worden gemandateerd of gedelegeerd.
- d Archiefbewaarplaats: de locatie waarheen blijvend te bewaren archiefbescheiden conform de wet worden overgebracht ter bewaring, beheer en beschikbaarstelling. Onder archiefbewaarplaats wordt mede verstaan de voorziening voor de bewaring, het beheer en de beschikbaarstelling van de overgebrachte digitale archiefbescheiden: het e-depot.
- e Archiefruimte: ruimte of beheeromgeving waar blijvend te bewaren analoge of digitale archiefbescheiden na afhandeling worden bewaard totdat deze naar de archiefbewaarplaats worden overgebracht.

Artikel 2

De verplichting tot het hanteren van een kwaliteitssysteem voor het beheer van archiefbescheiden vloeit voort uit artikel 16 van de archiefregeling: 'De zorgdrager zorgt ervoor dat het beheer van zijn archiefbescheiden voldoet aan toetsbare eisen van een door hem toe te passen kwaliteitssysteem'. Het beheer van archiefbescheiden dient vervolgens te voldoen aan de eisen onder andere door deze periodiek te toetsen.

Artikel 5

Artikel 32, derde lid, van de wet bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders de gemeentearchivaris aanwijst. Artikel 32, eerste lid van de wet bepaalt dat de gemeentearchivaris de archiefbewaarplaats beheert.

Artikel 9 en 10

De verslaglegging en het afleggen van verantwoording door de gemeentearchivaris vormen de basis voor de in kennisstelling/verslaglegging door het college van burgemeester en wethouders aan de raad.

Artikel 11

Hierdoor wordt de raad in de gelegenheid gesteld het college van burgemeester en wethouders te controleren ten aanzien van zijn zorgtaak. Deze informatie kan tevens gebruikt worden in het kader van interbestuurlijk toezicht Gedeputeerde Staten te informeren.